

1. Buča: Bučevina s cvetom. Cvet, ki je na njem razvit plod. Buča, ki ji je odpadel cvet. Buča, ki se je cvet le malo drži. Buča z muho. Jabolka. Bučevina z zelenimi in rumenimi bučami. Prerezana buča. Pečke. Iztrebljena buča. Mokre in suhe pečke. Jedrca. Sinica. Veverica.

2. Kaljenje: Dve posodi, ena s suho, druga z vlažno zemljo. Bučne pečke. Napete pečke z razpočeno lupino. Kal. Kal s koreninico. Kalici, mlada in starejša. Bučevina.

3. Jesen: Hölzlova slika »Jesen«. Zrelo sadje: jabolka, hruške, orehi. Grozdje. Poljski pridelki: krompir, repa, zelje, koruza. Veja z orumenelim listjem. Jesenski podlesek. Ptice: lastavica, poljski škranec, pastirica, prepelica, taščica, vrabec, vrana, ščinkavec, sinica.

4. Ura: Diagram ure. Stenska ura. Žepna ura.

5. Zima: Hölzlova slika »Zima«. Veje listnatega in iglastega drevja. Premoz. Šota. Jaslice. Smreka. Ptičja hrana: drobtinice, zrna. Vrabec. Ščinkavec. Sinica.

6. Zlato: Zlata ura. Zlat prstan. Zlata verižica. Zlati uhani. Kolajna. Zlata pena. Srebrna verižica. Krona.

7. Svinec: Kos svinca. Svinčene krogle. Prazna patrona. Svinčena zrna. Vodovodne cevi.

8. Pomlad: Hölzlova slika »Pomlad«. Zvonček. Trobentica. Vijolica. Pomladni podlesek. Zelene in suhe veje. Podoba sv. Jožefa. Ptice selilke: lastavica, pastirica, prepelica, taščica. Metulj. Hrošči. Muhe. Plug. Žitna semena: pšenica, ječmen, oves, rž. Veverica. Jazbec.

9. Konj: Osedlan konj (slika). Kobila in žrebe (slika). Griva. Žima. Kopita. Podkev. Usnje. Oves. Rezanica. Seno. Detelja. Krogla. Valjar.

10. Poletje: Kresnice. Hölzlova slika »Poletje«. Žitna semena: pšenica, rž, ječmen, proso, ajda, koruza. Srp. Cepci. Kosa. Grablje. Seno. Slika. »Nevihta«.

Vsa ta učila so bila razstavljena v obdelku za nazorni nauk v I. in II. razredu. Dasi se je oziralo pri prireditvi te razstave v prvi vrsti na ljubljanske šole, je bil vendar ta oddelek jako poučen tudi za učiteljstvo, ki deluje na kmetih. (Dalje.)

Priznanja in zaupnice.

Namera vlade, da se naj delegati in delegatinje četrte kranjske deželne učiteljske skupščine zaradi znanega možatega in odločnega nastopa disciplinirajo, je vzbudila med kranjskim učiteljstvom največje ogorčenje. Tako utegne postati 4. dan septembra t. l. in pa ukrep kranjske birokratske učne uprave zgodovinskega pomena v razvoju učiteljske organizacije in v razvoju kranjskega šolstva in učiteljstva sploh. Svetovali smo zadnjič vladi, naj preide preko zažuganega discipliniranja takoj k regulaciji učiteljskih plač. Da smo ji to nasvetovali, smo imeli tehtne vzroke. A svetovali smo zaman: lepa beseda ni našla lepega mesta. Sedaj se naj razvijajo stvari tako, kakor se morajo razviti, ako pritisne brezsrečna sila na voljo in moč, ki se absolutno ne da zadušiti in ne zlomiti!

Treba bo torej preiti k načrtom, ki si jih je zasnovalo kranjsko učiteljstvo za slučaj, da mu bodo izkušali ublažiti bedo s težo paragrafov, namesto s kruhom.

Zvedeli smo namreč, da so nekateri okrajni šolski sveti že začeli zaslišavati delegate in delegatinje. Ta posel opravljajo gospodje

nadzorniki, ti vrli prijatelji šolstva. Vladni bič je torej že zažvižgal. Ta rezki udarec je švignil po vsi deželi, od vasi v vas, od mesta v mesto. Učiteljstvo, pritiskano od bede, se je zravnilo; brez ječanja je prestreglo udarec, da je odletel nazaj. Tepla ga je beda in lakota, siti ljudje ga ne bodo topli!

Delegati in delegatinje so delali po volji in želji učiteljstva. Ekspozirali so se njegovemu pravičnemu prizadevanju v prid in s svojim neustrašenim nastopom dokazali, da so vredni popolnega priznanja in glasne pohvale. Simpatije vsega avstrijskega učiteljstva in vse učiteljstvu naklonjene javnosti so na njihovi strani. To jim bodi v moralno zadoščenje!

Najlepše zadoščenje pa jim naj bodo priznanja in zaupnice volilcev in volilk! S tem je dokazano, da so odbrali v IV. kranjsko deželno učiteljsko skupščino tiste člane iz svoje srede, ki so bili prepričani o njih, da store svojo dolžnost in da so vredni zaupanja učiteljstva.

I.

Učiteljstvo kranjskega okraja, zbrano dne 4. okt. t. l. na svojem jesenskem zborovanju v Kranju, spričo škandalozno nizke plače, a vedno naraščajočega dela ponovno popolnoma odobrava odločni, pogumni in močati, pri vsem tem pa vendar izredno taktični nastop delegatov in delegatinj ob priliki IV. deželne učiteljske skupščine s posebno pripombo, da v zadnjem času niso mogli boljše in izdatnejše zastopati interesov svojih volilcev.

II.

Ljubljansko učiteljstvo, zbrano na izrednem občnem zboru „Ljubljanskega učiteljskega društva“, dne 11. okt. 1905, izreka z ozirom na sramotno nizke plače in na vedno naraščajočo draginjo svojim trem delegatom pri IV. deželni učit. konferenci na njih odločnem a taktičnem nastopu v svrhu izboljšanja učiteljskega gmotnega stanja svojo toplo zahvalo, priznanje in popolno zaupanje s pripomnjo, da niso mogli bolje in izdatnejše zastopati koristi svojih volilcev.

Dopisi.

Istra.

Renegati. »Omnibus« u 249. broju piše posprdno o zborovanju »Zaveze«, al dakako obećanjem da će malo po malo iznieti glavne misli o razpravama pojedinih točaka dnevnoga reda — onako s' intende — po svoje. U tome dopisu zanimala me samo V. točka dnevnoga reda: Predlozi. Ovdje kaže dopisnik: »Pošto se je kod ove točke razvila živahna razprava, u kojoj je sudjelovalo više govornika i pošto je za nas najvažnija jer se je radilo o našim narodno-političkim prilikama i o poznatom izdajstvu učitelja Zeca i drugova — o ovoj točki doniet ćemo zato obširniji izvještaj u sutrašnjem broju.«

Neću se osvrutati sada na čitav dopis, već ću raztumačiti zašto su Zec i drugovi renegati po mišljenju hrvatsko-popovske kamore u Istri. Prije nego predjem na stvar moram predpostaviti, da su Hrvati u trećem i drugom tielu imali svoju listu i za nju i glasovali, dočim su u prvom tielu glasovali svi Hrvati za Talijane i to jedni ja umjerene a drugi za radikalne.